



Université de Perpignan **Via Domitia**

UNIVERSITAT DE PERPINYÀ *VIA DOMÍCIA* - IFCT  
INSTITUT FRANCO-CATALÀ TRANSFRONTERER

ICRECS – Institut Català de Recerques en Ciències Socials

Master « Mestièrs de l'Educacion e de la  
Formacion »  
Especialitat « Ensenhament Bilinga Immersiu »

## Las palancas en lemosin

Memòri presentat per l'obtencion del grade de Master [1 ]  
Defendut per Alina Merigot Samouillan  
lo 31 de mai 2012

Composicion de la jurada :

- Directritz : Martina Camiade, Olivier Francomme
- Tutor : PJ Laffitte
- 



## **SOMARI**

<b>DEDICACIA .....</b>	<b>4</b>
<b>MERCEJAMENTS .....</b>	<b>4</b>
<b>AVANT PREPAUS .....</b>	<b>4</b>
<b>A/ PRESENTACION DE LA PROBLEMÀTICA ....</b>	<b>5</b>
<b>1/ MAS MOTIVACIONS.....</b>	<b>5</b>
<b>B/ L'ENCASTRE TEORIC .....</b>	<b>6</b>
<b>1 LAS PALANCAS QUE QUO ES?.....</b>	<b>6</b>
a/ presentacions de las palancas.....	6
b/ definicion de çò qu'es una classa onte practican l'immersion :.....	7
<b>2 L'OCCITAN LEMOSIN .....</b>	<b>8</b>
a/ d'un punt de vista istoric e geografic.....	8
b/ estat actuau de l'ensenhament de l'occitan en lemosin.....	9
c / caracterisacion de las especificitats principalas dau lemosin en comparason au lengadocian d'un punt de vista fonetic.....	11
<b>C/ REVIRADA, MESA EN PLAÇA, ANALISA</b>	
<b>DE L'UTILIZACION DE LAS PALANCAS .....</b>	<b>19</b>
<b>1 DESCRIPCION PRECISA DE L'ENCASTRE DE LA</b>	
<b>CLASSA E MESA EN PLAÇA DE L'ENSENHAMENT</b>	
<b>.....</b>	<b>19</b>
<b>2 METODA UTILIZADA .....</b>	<b>22</b>
a) un exemple de progression.....	22
b/ analisi aprèp utilizacion en classa.....	23
c/ ficha menaira utilizada per la mesa en plaça de las palancas.....	24
d/ analisi aprèp utilizacion en classa.....	25
e/ exemple de las fichas utilizadas en classa modèle 1.....	26
f / analisi aprèp utilizacion en classa.....	28

g/ exemple de las fichas utilizadas en classa modèl 2.....	29
h / analisi aprèp utilizacion en classa.....	30
i/ exemple de las fichas utilizadas en classa modèl 3.....	31
j/ analisi aprèp utilizacion en classa: .....	32
k/ exemple de las fichas utilizadas en classa modèl 4 .....	33
l/ analisi aprèp utilizacion en classa: .....	37
m / fichas preparadas per las avaloracions.....	38
<b>3/ ANALISI GENERALA APREP LO VISCUT EN</b>	
<b>CLASSA.....</b>	<b>42</b>
<b>CONCLUSION .....</b>	<b>44</b>
Idèias possiblas per persègre queu trabalh:.....	44
<b>BIBLIOGRAFIA .....</b>	<b>46</b>
<b>ANEXAS .....</b>	<b>48</b>
<b>ENREGISTRAMENT D'UNA LOCUTRÇA OCCITANOFÒNA.....</b>	<b>48</b>
<b>SIGNIFICACION DE LAS ABREVIACIONES .....</b>	<b>49</b>

# DEDICACIA

A Lili, Melia e Hubert

# MERCEJAMENTS

A l'ensem daus actors dau centre de formacion Aprene per lurs competéncias e lurs disponibilitats e tot particularament au director Patrici Baccou.

Aus directors de memòri Pierre Johan Laffitte, Olivier Francomme e Florian Vernet per lurs lecturas pacientas e lurs conselhs benvalhents.

A mas collègas en particular Gislèna Georges que m'a permés de menar queu trabalh de rechercha dins sa classa de CP CE1.

A mos parents e grandas maires que m'an aprengut e fach aimar l'occitan e sa cultura.

A ma familha per son sosten e sa paciéncia.

# AVANT PREPAUS

En escriure queu memòri de master ma tòca es multipla. La prumièra es de perlonjar ma reflexion sus la lenga occitana e son escritura dins sa varianta lemosina. Mon altra tòca es de tornar pensar ma practica de l'ensenhament de questa lenga en me pausar dins l'encastre seguent que me sembla essenciau : Ensenhar l'occitan e en occitan qu'es ensenhar una lenga que a daus parlars diferents, indissociabla d'una cultura.

Adaptar las palancas en lemosin qu'es per io, fabricar un utis dins queu parlar lemosin en pensar a la necessitat d'ensenhar una lenga pron normalisada per poder se comprene sus tot lo terraire de lenga d'òc tot en gardar una part de particularisme. Fin finala ai chausit lo fichier de las palancas perque pense que quitament si es una creacion de las calandretas quel utis pòt maitot èsser utilizat per un public mai large e pòt ajudar a los qu'ensenhan l'occitan a tots los nivèus.

Las palancas en lemosin podrián quitament èsser un complement au sol utis disponible per l'autò aprendissatge de la lenga dins sa varianta lemosina qu'exista *lo lemosin redde e ben* de Domenja Descomps<sup>1</sup>.

Per 'chabar lo fach d'aforir las coneissenças prigondas de son parlar naturau en se drubir aus autres parlar fai foncionar lo mecanisme de l'intercompreneson. Qu'es la capacitat a l'intercompreneson que dins l'idèia de palanca es importanta. Es un mejan de drubir sa lenga e de la drubir a l'autra. Mas en dintrar dins la lenga de l'autre dintram tanben dins sa cultura. Lo partatge comença aquí, lo fait de far trabalhar aus enfants las palancas es pas innocent mas dintra dins una demarcha de drubertura au monde e non d'embarrament sus sa lenga e sa cultura pròpria e particulara.

---

<sup>1</sup>Decomps D, (1979) *L'occitan Redde e ben: lo lemosin*, CIEO, amiens ed.omnivox.

# A/ PRESENTACION DE LA PROBLEMÁTICA

## 1/ MAS MOTIVACIONES

Ensenhar dins una classa bilenga en immersion mena l'ensenhaira a cherchar d'aisinas novèlas adaptadas a las necessitats impausadas per sa classa.

D'en prumier ensenhere l'occitan a daus adultes e en collègi sens conéisser vertadièrament l'ensenhament per immersion a despart de mon pròpre aprendissatge de la lenga fach en familha en immersion quasi perpetuala.

Ai descubert l'ensenhament per l'immersion coma aisina d'ensenhament en prene la responsabilitat d'una classa de mairala en calandreta en 2009 dins l'escòla de Limòtge. Quitament se aviá de problèma en pedagogia institucionala qu'ai descuberta, ne'n aviá mens per parlar occitan. Parlar occitan e nonmàs l'occitan a una classa de dròllissons de 3 e 4 ans, teniá mai de la passion e dau plaser puslèu que non pas dau trabalh. Aquí fuguí espantada de veire aprèp mai o mens 4 mes d'escòla los biais qu'avián 'gut los enfants de se far seuna la lenga qu'emplegave.

En formacion de A1 au centre de formacion Aprene ai descubert la pedagogia institucionala e lo fichier de las palancas que me sembleran daus utís fòrça interessants. Vòugueri eissair d'utilizar en classa queu fichier mas lèu m'es desvist que lo podiá pas utilizar exactament coma era per una question de coeréncia de la lenga qu'emplegave a l'escòla, la mai pròcha possible de la utilizada a l'entorn de l'escòla qu'es a dire lo parlar lemosin. Las palancas son en lengadocian.

Jà en temps qu'ensenhanta dins lo segond grat me pausèri mai d'un còp la question de: quala lenga ensenhar e quau biais d'escriure chausir. Quitament se totas las responsas a las questions que me pause a prepaus de l'escritura de la lenga las z'ai pas trapadas, vau tot parier eissaiar aquí d'expausar las chausidas qu'ai fachas en revirar las fichas de las palancas. Ai rescontrat mai d'una dificultats ligadas a la realitat jornadièra de la classa e per chabar pausarai las autras questions que me venen a prepaus de la lenga e de son ensenhament.

# B/ L'ENCASTRE TEORIC

## 1 LAS PALANCAS QUE QUO ES?

### a/ presentacions de las palancas

*Palancas* <sup>2</sup>es un fichier autò-correctiu illustrat en color, que prepausa daus exercicis d'entraînement ortografic bilingue occitan -francés, dins lo parlar lengadocian. Queu fichier prepausa daus exercicis que permeten de s'entraïnar a practicar l'ortografia dins las doas lengas. Lo contengut identifica las reglas de foncionament de las doas lengas. Son pas de leiçons d'ortografia a aprener mas puslèu daus exercicis d'entraînement a practicar regularament coma qu'es explicat dins la partida introductiva intitulada, *Portisson*. Queu fichier s'utilisa per ajudar los enfants a establir de relacions entre las reglas pròpas a l'occitan e las especificas au francés. Las doas ortografias son confrontadas puèi comparadas per ne'n tirar de reglas. Mas tanben e subretot per redusir los fenomèns d'interferéncias d'una lenga dins l'autra.

Los autors de queu fichier son de regents de calandreta Daidier Agar, Marisa Enjalbèrt e que fugueren conselhats per la linguista tolosana Miriam Bras.

Lo fichier Palancas fuguet editat en 2002 a las edicions de La Poèsia dins la colleccion Portanèlas, mas lo trabalh de pensada de l'utis entre collegas es estat pensat e trabalhàt a partir de 1990. Laidonc queu fichier fuguet creat per respondre aus besunhs vertadiers constatats dins las classas calandreta, se compausa dau biais seguent :

A la debuta legissèm una partida introductiva generala puslèu destinada aus ensenhaires, qu'es una presentacion bilingue acompanhada d'un testimoniatge d'emplec. A la pagina 7 trobem un plan de trabalh partejat en 20 sesilhas chadunas partejadas en 4 partidas diferentas que correspondan aus numeròs de las fichas d'exercicis. Puèi seguen las fichas d'exercicis destinadas aus enfants sarradas en tres partidas. Son de las fichas d'entraînement numerotadas de 1A a 20 C. Chaduna correspond a una palanca pus exactament a una regla 3 fichas d'exercicis, una ficha de respensas e una intitulada "pròva". La pagina 36 e 37 correspondan a las fichas 20 A 20 B 20 C son intituladas *cap a d'autres lengas*. Aquí es prepausat a l'utilizaire de trabalhar la comparason entre l'occitan l'espanhòu l'italian e lo portugués. Trobam puèi las 20 fichas d'espròvas e fin finala las fichas de correccions qu' ajudan a l'autò-correccion.

Lo principi utilizat es un pauc lo meteís adoptat dins los fichiers PEMF sovent que sèrven dins las classas que practican la P I, mas ne'n tornarem parlar mai luenh. Lo trabalh de concepcion de l'obratge es partit de dos constats lo prumier de la parentat entre las lengas romanas e lo segond dau fach que los enfants en classa bilenga passan lur temps a far de passerelas mentales d'una lenga a l'autra. Comparan lo francés a l'occitan per li trobar los punts comuns e las diferéncias. Los enfants fan questa gimnastica mentala naturalament sens aver mestier de l'ajuda dau regent. La tòca de queu fichier es de desvelopar e d'enrichir questa capacitat comparativa en balhar un cadre e en guidar los calandròns dins lur reflexion e lur apropiacion de las doas lengas. Un autre prepaus es de redusir las interferéncias essencialament ortograficas entre las doas lengas. L'utilizacion de queu fichier es preconisada "tanlèu lo cicle 2, mas aconselham l'entraînement sistematic a partir dau cicle 3" permet un trabalh en autonomia e individuau. La gesta mentala indispensable a l'usatge de las palancas es

---

2 Didier Agar e Marisa Enjalbert :(2000) *Palancas fichier autocorrectif* edition La poesia colleccion portanèlas

l'induccion.

## **b/ definicion de çò qu'es una classa onte practican l'immersion :**

Calandreta es una escòla onte practican de longa l'occitan. Son aprendissatge se fai per immersion. Dins la practica quò qu'es que quò vòu dire concretament per los dròlles?

Tre que rieba a Calandreta l'enfant auva parlar los adultes nonmàs en occitan e los autres enfants son incitats a parlar ilhs tanben en occitan. Mas veiquí quauquas explicacions sus çò que qu'es l'aprendissatge per immersion.

Dempuèi sa naissença los dròlles an desjà après un fais de chausas tot solet e emb l'ajuda daus parents. An après a marchar, a minjar emb un culher e a parlar. Quò s'apela daus aprendissatges non conscient e los ensenhaires son los parents essencialament. Anem eissaiar de comprene coma los mainatges aprenen a parlar a la maison.

Degun li a pas jamai dich : « Anetz vas parlar enfant! ». Disèm que l'aprendissatge de sa o (sas) lenga(s) mairala(s) s'es fach d'un biais naturau aprèp aver observat e auvit çò que se passa dins la micrò-societat onte viu. L'enfant a sentit lo besunh de comunicar coma los adultes. Lo nenet comença per babilhar de las sillabas qu'auva. Puèi se rend compte que quilhs sons an d'efièch sus los autres umans a son entorn. Laidonc naturalament l'enfant va seleccionar los sons a efiechs e los tornar dire mai d'un còp e a flor e a mesura que frotja ne'n tròba de noveu. Comença puèi de far de mot dau quite biais, e naturalament va contunhar de botar en plaça de ligasons neuronalas que li permetràn d'aqesir de mai en mai de vocabulari. Puèi fabricarà de frases de mai en mai complèxas en utilizar d'un biais de mai en mai corrècte la sintaxa e la gramatica. Pítit a pítit las adquisicions se fan per imitacion d'un biais non conscient. Çò que sèrv pas s'obluda e çò que sèrv s'espelís. Qu'es un aprendissatge que se farja jorn aprèp jorn. Mas que se fai NATURALAMENT, degun pòt decidir nimai mestrejar l'aprendissatge. Laidonc l'adulte en respondre aus sons produïts lurs balha entau d'importància e los sons e los mots prenen sens per l'enfant. L'adulte l'encoratja e podèm parlar de renforçament positiu. Lo dròlle palpeja puèi modifca e l'aproximacion es optimizada. Lo lengatge se bastís per imitacion de çò qu'es auvit dins lo mitan de vita, aquò se fai en autonomia e en immersion. Tot enfant es capable de zo far, tre qu'es botat dins una situacion obligatòria onte la comunicacion es una necessitat e que a un cadre rassegurant sus lo plan afectiu. Chascun trapa un biais aproximiatiu de far e puèi se perfecciona. Chascun a son ritme emb son engenh personau.

Quò se passarà parièrament a Calandreta per l'occitan. L'enfant progressa segon los domènis onte es mai d'aise. Tot se farà d'un biais non conscient tre que serà dins una situacion de securitat afectiva e psicologica. Qu'es per aquò qu'es important de far dintrar lo mai d'ora possible un enfant dins una segonda lenga, vist que a l'adolescència los sons jamai auvits seràn mai complicats de reproduir, dificile a auvir e mai complicats d'aprene.

Mas a Calandreta i a pas nonmàs l'occitan que s'apren per immersion. Aplican lo quite sistema per los autres aprendissatges tre que qu'es possible. L'enfant apren eu meteís a viure dins lo grope, a i trobar sa plaça per poder puèi dire « io ». Lo mainatge se tròba tanben en immersion passiva davant las traças escrichas que devendràn de competèncias de mai en mai aprigondidas mai activament au ritme de chadun. Son tanben en immersion dins lo lengatge scientific, matematic, artistic...

Anem veire aurá coma fasèm concretament e en qué lo trabalh de regent dins una classa immersiva es diferent?

Vau eissaiar descriure lo biais de far: La prumièra regla de respectar es de parlar occitan e enquera occitan e totjorn occitan (manca per las leiçons de francés a partir dau CE1). L'autra regla es de botar

l'enfant en situacion de cherchaire autonòma lo mai sovent possible, per lo daissar descobrir tot solet. Çò que vòu dire au nivèu de la lenga que lo ròtle de l'ensenhair es de laissar e provocar chas los enfants l'entre-ajuda entau aprenen tanben daus autres enfants e pas nonmàs dau regent. Per exemple se nòtan un «error» de lenga podèm utilizar la formula: «coma poden.: La prumièra regla de respectar es de parlar occitan e enquera occitan e totjorn occitan (manca per las leiçons de francés a partir dau CE1). L'autra regla es de botar l'enfant en situacion de cherchaire autonòma lo mai sovent possible, per lo daissar descobrir tot solet. Çò que vòu dire au nivèu de la lenga que lo ròtle de l'ensenhair es de laissar e provocar chas los enfants l'entre-ajuda entau aprenen tanben daus autres enfants e pas nonmàs dau regent. Per exemple se nòtam un «error» de lenga podèm utilizar la formula: «coma podem dire autrament?». Entau un autre enfant va tornar formular d'un biais corrècte. En mai d'aquò la cooperacion nais.

Respectan lo mai possible lo ritme de trabalh (e lo besunh de repaus) de chadun.

Las paraulas es balhada sovent a l'enfant e sa paraula es escotada, presa en compta e valorizada mercès a mai d'una institucion. La paraula e laidonc la lenga utilizada per l'enfant es au cur dau subject e per aquò utilizan las tecnicas practicadas en pedagogias institucionals. Botam en plaça de moments de paraulas e d'expressions especificques coma : lo que de nuòu, lo coma quò vai, las presentacions de lecturas o de chausas, lo conselh, puèi los dessenh contats en mairala e CP que pítit a pítit vai èsser remplaçat per los tèxtes liures, la correspondéncia, lo jornau necessitan la dintrada dins l'escrich... Entau la lenga occitana es utilizada per parlar de tot e es vertadièrament lenga de comunicacion entre regent e calandrons mas tanben entre calandrons.

La magera partida dau temps los aprendissatges son lo mai possible ancrats dins la vita vidanta daus enfants e dins la vita vidanta locala tanben. Eissaian de partir de las demandas daus enfants e de la realitat de la vita a son entorn. Per exemple qu'es beucòp mai interessant de plantar una vertadièra planta per estudiar lo cicle de la vita puslèu que de l'aprene dins una leiçon que ditz « Qu'es entau, fau lo saber! ».

Entau los enfants an l'escasença de mutualizar e de partejar lurs sabers e tanben aprenen a cooperar per cherchar çò que saben pas.

A flor e a mesura que frotja l'enfant pren consciéncia qu'apren e lo regent l'ajudarà a prene consciéncia de « coma apren » en lo far s'avisar daus biais qu'utiliza per zo far.

L'especificitat de Calandreta es de balhar una plaça bela aus aprendissatges non conscients. L'autra es de valorizar l'enfant per çò que sap far. Aprenèm chade jorn a far fisança aus enfants e valorizar lurs punts fòrts per mièlhs los ajudar a passar las dificultats. Qu'es en se trompar qu'aprenem. I a pas de nòtas si avèm pas capitat au prumier còp, capitaràn lo còp venent. E aquò s'aplica mai que mai per l'aprendissatge de la lenga occitana.

## 2 L'OCCITAN LEMOSIN

### a/ d'un punt de vista istoric e geografic

A l'atge mejan l'occitan era la lenga literària de prestija que raiava dins euròpa tota mercès aus trobadors. Citarai per lo lemosin los mai famós, Bernard de Ventadorn, Guilhem de Peitiu, Bertrand de Born Arnault de Maruelh... Qu'èra tanben la lenga d'usatge correnta dins tot lo miègjorn de çò que serà puèi la França. Los trobadors daus ranvers de Tolosa, avián creat lo consistòri dau gai saber e avián escrich las lèis d'amor (una mena de reglas de gramatica e d'escritura).

Puèi la volontat politica de far desaparèisser l'occitan devenguèt de mai en mai fòrta au fiau daus sègles e au sègle XVI aquí chadun torna a un usatge d'escritura beucòp mai « locau » e personau. L'omogeneïtat de la lenga ne'n pren un còp.

A sègle XIX d'òmes prestigiós se tornan interessar a l'estudi de l'occitan d'un punt de vista mai



linguistic que literari. podèm citar (ne'n obludem segur) Jules Ronjat que faguet lo torn d'occitània en bicicleta per notar las variantas. Frederic Mistral que tornet prene lo trabalh d'Honorat per ne'n far lo mai prestigiós diccionari: lou tresor dau Felibrige.

Citarem tanben Louis Alibert que fuguet lo que trabalhet e que farguet l'occitan dich « estandard o normalizat » qu'es la grafia majoritariament utilizada uèi. S'inspiret dau trabalh de l'abat Joseu Roux, d'Antonin Perbosc e de Marcèu Estiu .

A costat uèi la grafia mistralenca demòra utilizada mai que mai en Provença mas d'un biais mens expandit. Anem nos interessar a la lenga d'un biais sincronic. Quò vòu dire que s'interessarem a çò que podèm auvir uèi dins la bocha daus locutors. Se parlàvem de l'origina latina per exemple d'un mot fariam un estudis diacronic. Ne'n parlarem pas gaire aquí. Lo nòrd occitan se partaja en 3 zònas lo lemosin, l'auvernhat, lo vivarò aupin. Citarai una frasa que trape interessanta e qu'ai trobada dins lo *que sais-je* de Pierre Bec *La langue occitane*. Tròbe que torna botar las chausas e las nocions a lur justa plaça. « En géographie linguistique, il n'existe que très rarement des limites franches, autres que celles -et encore!- concernant un seul phénomène. »

Qu'es per aquò qu'ai chausit de pas balhar de cartas.

## **b/ estat actuau de l'ensenhament de l'occitan en lemosin**

L'ensenhament de l'occitan es balhat d'un biais inegau d'un departament a l'autre, d'una region a l'autra. Per far lèu anem balhar las chifras entre la Dordonha, Nauta Vinhana (Haute-Vienne) e Auda. sorça site LEM

Population: (en 2010)

Dordonha : 413 812

Vinhana nauta : 376 885

Auda: 357 844

Seriá interessant de conèisser de mai las chifras indicant lo nombre de locutors naturaus: (mas la dificultat es de trobar una sorça de cifra segura.)

Nombre d'enfants que seguent un ensenhament d'occitan tant dins l'encastre public que dins l'encastre privat de la mairala au licèu

Dordonha : 2129 enfants en 2011/2012

Vinhana nauta : deguna cifra oficiala existís. Se exista qu'es fòrça complicada a trobar

Auda: 4008 enfants en 2011/ 2012

L'ofèrta d'ensenhament universitari en occitan es plan inegau sus lo territòri francés

Deguna formacion universitària es especialisada dins lo parlar lemosin. Mas un punt pron clar es dreissat sus lo site de la F.E.L.C.O. que balhe aquí (**Sorça site de la felco**)<sup>3</sup>

*l'absence de volonté de la part du rectorat de l'Académie de Limoges de développer sérieusement l'enseignement de l'occitan dans son académie, ou de réunir le Conseil Académique des Langues Régionales qui permettrait (...) de regarder dans la même direction : faire en sorte que se développe l'enseignement de l'occitan et que les familles aient le choix des modalités de cet enseignement (enseignement associatif ou public). La langue et la culture occitanes sont une richesse que l'on doit pouvoir proposer à tous, elles constituent, dans les régions où la langue est encore présente,*

---

3 : <http://www.felco.fr>

*une source de lien social entre générations et même au-delà une source inestimable de richesse tant sur le strict plan linguistique que comportemental et cognitif. Les habitants du Limousin ont le droit de savoir que leur « patois » est la langue des troubadours ou, plus près de nous, celle de la grande Marcela Delpastre.*

- *La FELCO déplore depuis des années que dans les académies du nord de l'espace occitan (Limoges, Clermont-Ferrand, Grenoble pour Drôme et Ardèche) où existent encore de nombreux locuteurs naturels, l'occitan ait dans l'école publique une place plus que marginale :*
  - *un seul professeur certifié d'occitan en Limousin, un seul en Auvergne, aucun en Rhône-Alpes*
  - *aucun site bilingue public à parité horaire dans ces 3 académies*
  - *sur toute cette aire, un seul conseiller pédagogique en occitan pour le premier degré dans l'Ouest du Cantal et un en Drôme*
  - *peu ou pas de réunions du Conseil Académique des langues régionales.*
  - *des formations universitaires inexistantes ou incomplètes dans les Universités concernées*
  - *pas de formation des maîtres en occitan dans les IUFM concerné.*

*En Limousin notamment, l'existence unique d'une école Calandreta ne peut à elle seule assurer une resocialisation de la langue.*

## c / caracterisacion de las especificitats principalas dau lemosin en comparason au lengadocian d'un punt de vista fonetic

La fonetica qu'es una sciéncia umana qu'estúdia d'un biais scientific los sons d'una lenga e los processús de la comunicacion parlada. Qu'es pron clar que avant de far de chausida au niveu dau biais d'escriure las fichas de palancas fau de'n prumier se pensar e cavar la lenga parlada en classa. L'aprendissatge de lenga passa prumier per la lenga orala que se fai en mairala. Pense que lo melhor mejan per pas pèdre l'arma de la lenga es de s'aprueimar lo mai possibla daus vertadiers locutors naturaus qu'utilisan enquera la lenga jornadierament e analizar un pauc lur parlar.

Veiquí un prumier enregistrament acompanhat d'un classament de las caracteristicas de la lenga. Dins l'ideau e dins una tòca de "normalizacion coèrènta" dau parlar lemosin fau que las chausidas fachas s'adaptan a l'utilizacion magera facha sus la part la mai bela de l'aira onte emplejam lo lemosin. Per vertadièrament èsser adaptada la lenga faudriá realizar mai d'una transcripcion e las avesinar las unas de las autras.

### **Nom e pitit nom de la persona enregistrada, Bardet Marguerite**

**Edat dau testimòni,** aproximativament Marguerita es nascuda en 1922 (a dos o tres an pres a pas vògut me dire son atge d'un biais precís), mas diguet que sortiguèt de l'escòla en 1934.

**Luòc onte a viscut** Cieus e Javerdat son dos vilatges pròche l'un de l'autre en Nauta Viena (87) a l'oèst de Limòtge a la riba de la charenta lemosina sus la rota Limòtge Confolens.

**La lenga** es estada aprèsa naturalament en familha avant de saber parlar francés. Lo francés fuguet après a l'escòla.

**Data e luòc de l'enregistrament,** Feurié 2011 a Javerdat. Eram nonmàs totas doas.

Fagui quel enregistrament lo 20 de feurié 2011 dins l'encastre de la preparacion de la classa. Ai demandat a Marguerita de me contar coma era l'escòla antan per far escotar aus calandrons de CP CE1. Dins lo programe de descuberta dau monde en istòria e geografia, anem comparar l'escòla de ièr e d'auèi. Dins l'encastre de la sesilha l'enregistrament sirá escotat en classa e puèi analisat. Mas la locutriça desira pas que son nom siá citat.

*L'enregistrament dura 7minutas 23, mas las 24 primièras segondas an pas d'interés.* Quò fuguet complicat de gardar nonmàs l'occitan coma lenga dins la conversacion, a mai d'un moment MB tornet au francés. Los passatges en francés sirán escrich en italic o pas escrich. Ai chausit de pas transcriure çò que dise vist que qu'es inutila per l'estudi dau parlar de MB. Las chifras escrichas entre parentèsis son los repèris de temps de durada de l'enregistrament. Notarem beucòp d'interfèrenças coma lo francés. Los passatges qu'apareissen pas dins la transcripcion son tròp clafits de boeiradís de las doas lengas. Quò bota de relèu l'urgéncia de far d'enregistraments per servir los mai possible la lenga de l'endrech. Los passatges en gras es lo passatge revirar en API .

## Transcripcion en occitan

**Ai quitat l'escòla en trenta quatre quò fai longtemps. Quò fai longtemps mos pitits sèi vièlha.**

**Alòr nos fasiam quatre quilomètres per'nar a l'escòla. (46') et oui dins un vilatge per anar a Cieux. Quatre quilomètres « *matin et soir* » pas de car. E a miegjorn pas de cantina, un bocin de pan un bocin de pan emb dau chocolat. E nos partiam a quatre oras e demia content coma tot. Nos brotavam nòstre pan que restava. (1,03) Nos minjavam mielh a la sopa. aprèp d'aver bien trabalhar perque a l'escòla foliá trabalhar. De las morales per començar, aprèp daus problèmas de las *dictées*, tota la jornada, i aviá quauquaren a far. aprèp i a de las recitacions.**

(...) (1,32) a fasiam de la *géographie des sciences, beaucoup de choses... l'i era très forte en sciences.*

(1,42) Mas pas tròp bona en ortografia, fasiá beucòp de fautas, me fasiá tirar las aurelhas. Aurá los pitits fau pas los tochar perque ilhs se fan punir los institutors. Mas 'na bona gifla quante l'as meritat quò fai pas de mau! (...)

(1'57) lo certificat d'estudis  
*ah oui* a la fin, nos anavan en principe, nos partiám a l'atge de dotze ans. Ne'n an que qu'avián quatorze ans mas enfin quò fai ren ... A dotze ans nos anavan au certificat mas dins lo canton, lo canton de Nanthiat, nos anavan tots a Nanthiat. Qu'èra lo marchand de biera que nos menava dins son camion sus sa plata-fòrma. N'eriám 'sietats sus daus bancs n'eriám dietz set e n'i a qu'una que siguet colada, quò nos a deçut bien tot lo monde *mais enfin*. L'èra pas pus bèstia que nos, mas sabe pas... l'aguet quauques zerò en quau endrech

(...)

(2'50) N'aviá perdut mon pair (*très tôt !* (...)) foliá que rèste trabalhar . (...)

Gardave las vachas nos fasiám las bricolas ... *Et quand il y a les foins on aide*. A massar las pomas de tèrras, tot çò que fan a la campanha, sonhar los lapins. (...)

(3'30) Nos apreniám a codre (...) e a cantar nos chatavam *aussi* (...)

(4'04) Ieu fasiá dau « volleyball » era tre bona au « volleyball », nos fasiam de la gymnastica. (...)

(4'12) Quante nos parlavam « *patois* » nos eriám punits o reprimendats, pas tròp punits mas reprimendats. Nos deviam pas parlar patoés. Ilhs avián rason perque nos eriám eslevats a parlar patoes, e n'auriam jamai après lo francés.

Sèi 'nat a l'escòla a quatre ans

(...)aveque de las sòcas montantas que te tenián ben lo pe.

(5'09) Me me planhe pas qu'era totjorn bien bilhada, ma mair qu'era una femna espatanta. Mas i en aviá qu'èran malurós, emb daus gròs sòcs podián pas marchar. N'aviá de tot. Ai una fòtos d'escòla vos farai veire(..) Qu'èra separat n'aviá tres classas de garçons, tres de filhas. Mas eriám nombrós. (...) Los garçons èran de naut e nos n'eriám de bas onte n'i a la merariá. Nos eram separats, doas corts diferentas.(...) Chascun chas nos e quò se passava bien. Jamai nos eram disputats e n'auriá pas fogut. Eram disciplinats per nòstres parents e los institutors *aussi*. Quò anava bien nos disputavan jamai. N'aviá daus devèrs à *faire oui*. Foliá se desbrolhar. *En arrivant* Foliá chanjar de tablier, foliá metre un tablier pròpre. E foliá que quò rèste pròpre per lo lendeman. *Et oui* qu'es entau! (6'36)(...) Me sembla que quò noava en darrièr. Me planhe pas era ben 'bilhada. (...)

N'aviam un pòrtapluma e un encrìer... Mas foliá far tre 'tencion perque auriá pogut far de las tachas. Me'n rapèle pas. (...)

## Transcripcion fonetica en API,

1/ Ai quitat l'escòla/en trenta quatre quò fai longtemps.

[ɛj kilalɛj kɔlɔ/ɛntɾɛntɔ katrɛ/kɔ fɔj lɔŋtɛŋ]

2/ Quo fai longtemps mos pitits sèi vièlha.

[kɔ fɔj lɔŋtɛŋ mɔ pitisɛj viɛlha]

3/ Alòr nos fasiam quatre quilometres per'nar a l'escòla.

[alɔr nɔ fɔzjɔŋ katrɛ kilumɛtrɛj pɛr nɔɔɛj kɔlɔ]

4/ (46) et oui dins un vilatge per anar a Cieux.

[diŋtjɔ vilazɛ pɛr nɔɔɛj sɛ]

5/ Quatre quilometres « matin et soir » pas de car.

[katrɛ kilumɛtrɛj /.../ pɔ dɛ kar]

6/ E a miegjorn pas de cantina, un bocin de pan un bocin de pan emb dau chocolat.

[ɛ a miɛzɔr pɔ dɛ kantinɔ /ymbusidɛpɔ /ymbusidɛpɔ ɛŋ dɔwʃukɔla]

7/ E nos partiam a quatre oras e demia content coma tot.

[ɛ nɔ partiam a katrɛ rɛ dɛ miɔ kɔŋtɛŋ kɔmɔ tɔ]

8/ Nos brotavam nostre pan que restava. (1,03) Nos minjavam mielh a la sopa.

[nɔ brɔtɔvɔ nɔstrɛ pɔn kɛ rɛstɛvɔ /nɔ miŋzɔvɔ miɛlɛ a la sɔpɔ]

9/ Apres d'aver bien trabalhar perque a l'escòla feliá trabalhar.

[ɛ pɛr d'ɔvɛr biɛŋ trɔbɔɾɔ /pɛr kɛ a lɛj kɔlɔ fɛliɛ trɔbɔɾɔ]

10/ De las moralas per començar, apres daus problemas de las dictées...

[dɛ la mɔralɛ pɛr kɔmɛnsɛ /ɔ pɛr dɔw prɔblɛmɛj dɛ la diktɛ]

11/ Tota la jornada, i aviá quauquaren a far. Apres i a de las recitacions.

[tɔtɔ lɔ jɔrnɔ dɔ jɔ jɛ kɔw kɔrɛ /ɔ pɛr dɛ lɛ rɛsitɔsɛ]

12/ (1,42) Mas pas tr'òp bona en ortografia, fasiá beucòp de fautas, me fasiá tirar las aures.

[mɛ pɔ trɔbɔ nɛ ɛŋ rɔtɔgrɔfjɔ /fɔzjɔ bɔ kɔ dɛ fɔw tɛ /ɛ mɛ fɔzjɔ tɛrɛ lɛ ɔw rɛ]

13/ Aurá los pitits fau pas los tochar perque ilhs se fan punir los institutors.

[ɔw rɛ lɔ pitis fau pɔs lɔ tɔʃɔr pɛr kɛ i sɛ fɔn pɔnir lɔs istitytɔr]

14/ Mas 'na bona gifla quante l'as meritat quò fai pas de mau! (...)

[mɛ a nɔ bɔnɔ giflɔ kɔŋtɛ lɛ mɛritɔ kɔ fɔj pɔ dɛ mɔw]

## Traduccion en Francés

Ai quitat l'escòla en trenta quatre quò fai longtemps. Quò fai longtemps mos pitits sèi vièlha.

J'ai quitté l'école en 1934 cela fait longtemps. Cela fait longtemps mes petits je suis vielle.

Alòr nos fasiam quatre quilometres per'nar a l'escòla. (46') *et oui* dins un vilatge per anar a Cieux.

Alors nous faisons quatre kilomètres pour aller à l'école. Et oui dans un village, pour aller à Cieux

Quatre quilometres « *matin et soir* » pas de car. E a miegjorn pas de cantina, un bocin de pan un

Quatre kilomètres matin et soir, pas de car . Et à midi pas de cantine un morceau de pain, un

bocin de pan emb dau chocolat. E nos partiam a quatre oras e demia content coma tot. Nos

morceau de pain avec du chocolat . Et nous partions à quatre heure et demie content comme tout .

brotavam nòstre pan que restava. (1,03) Nos minjavam mielh a la sopa. Après d'aver bien

nous croquions notre pain qui restait. Nos mangions mieux à l'heure de la soupe. Après avoir bien

trabalhat perque a l'escòla foliá trabalhar. De las moralas per començar, apres daus problemas de

travaillé parce que à l'école il fallait bien travailler. Des leçons de morales pour commencer, puis

las *dictées*, tota la jornada i aviá quauquaren a « far » Apres i a la recitacion. des problèmes, les dictées, toute la journée il y avait quelque chose à faire. Après il y a la récitation.

( ...) (1,32) a fasiam de la *géographie des sciences, beaucoup de choses... l'i era très forte en sciences.*

Nous faisons de la géographie, des sciences, beaucoup de choses... J'étais très forte en sciences,

(1,42) Mas pas tròp bona en ortografia, fasiá beucòp de fautas, me fasiá tirar las aures.

Mais pas je n'étais pas très bonne en orthographe, je faisais beaucoup de fautes, je me faisais tirer les oreilles.

Auré los pitits fau pus li tochar perque autrament ilhs se fan punir los institutors. Mas 'na bona gifla quante qu'es ben meritad quò fai pas de mau! (...)

Maintenant les enfants il ne faut plus les toucher parce que autrement ce sont

eux les instituteurs qui se font punir. Mais une bonne gifle lorsqu'elle est méritée cela ne fait pas de mal.

## **Classament de las particularitats dau parlar**

Ai chausit de far lo relevat de totas las particularitats de queu parlar e de veire qualas son las caracteristicas que me sembla pertinenta de gardar dins la lenga qu'emplejarai en temps qu'ensenhanta. Quala lenga ensenhar en classa? Una lenga clafida de particularisme me sembla èsser un dangier perque los locutors occitans de deman parlaràn pas nonmàs la lenga dins una quita region mas sus tot lo terraire onte l'occitan se parla çò qu'es desjà la realitat d'auèi.

Dins l'enregistrament vesèm ben que mon interlocutriça me compren e qu'aquò nos empaicha pas de comunicar. Mas fau trobar lo juste mitan entre tròp e pas pron d'especificitats localas per pas fabricar nimai una lenga tròp artificiala que los reires **comprendrián pas**. Una lenga pas desprovesida de sas raïç...

### **Laidonc avem chausit de far la tièra de las especificitats e de veire las qualas podriá conservar.**

<b>Especificitats conservadas</b>	<b>Especificitats mai raras non conservadas</b>
Notam una quasi disparicion de la <i>v</i> intervocalica dins las terminasons a l'imperfach queu fenomèn es conservat nonmàs dins la lenga orala CF linha 8 brotavam ,restava , minjavam linha 11 aviá	Tots los infinitius dau <i>prumier</i> grop que se nòtan en finala -ar son realizats [e] excepcion per lo vèrbe anar. CF linha 9 trabalhar linha10 començar, linha11 a far
ES e AI se realizan [ej] a l'orau cf linha 1, 3, 14, ai quitat l'escòla, qu'es linha 4 quilomètres linha 10 problèmas	Los femenins pluraus en -as se realizan [e] e pòrtan l'accent tonic. CF linha 7 quatre oras linha 12 fautas, las aurelhas linha10 moralas
aquò lengadocian deven quò aferasa a l'orau e a l'escrich	amuïament dau <i>A</i> intervocalica [ɛ] CF jornada linha11 restava linha8 linha9 foliá linha 11 aviá linha
S se pòt realizar en [ʃ] o [ʒ] en pausicion intervocalica a l'orau CF linha 2 sèi fasiam.	



Preséncia dau fonèma [ Ø ] per realizar – EU en fin de mot

preséncia dau t e d eufonic que se nota pas a l'escrich per evitar las diftongas linha 4 dins un vilatge linha9 apres aver .

Linha 11 lo grope finau - cion que se realiza en [j]

Veiquí las quitas frases en lemosin e en lengadocian estandardisat.

En comparar las frases seguentas podèm veire las particularitats dau lemosin.

L'ausèl a cargat son capèl aital sos pèls volan pas dins lo cèl ambe lo vent. (LG)

L'ausèu a botat son chapèu entau sos piaus volan pas dins lo ciau emb lo vent. (LM)

Aquesta nuèch lo gat voliá dormir dins un sac. (LG)

Questa nuech lo chat voliá durmir dins un sac. (LM)

Las bestias gaitan las estelas (LG)

Las bestias visan las estelas. (LM)

Qu'es acabat aquel ser d'aquí una brava abelha es anada agantar sa sòr qu'arribava (LG)

Qu'es chabat, queu ser qui na brava belha es'nada trapar sa sòr que 'ribava. (LM°)

Lo gal canta, l'aimi. (LG)

Lo jau chanta, l'aime. (LM)

Lo pan e lo vin son de bon convits. (LG)

Lo pan e lo vin son de bon convits.

Las filhas de las contradas vesinas son passadas au vilatge a caval.

Las filhas de las contradas vesinas son passadas au vilatge a chavau.

Las diferéncias dins l'escritura e la prononciacion.

Las que son listadas aquí son recurrentas sus tot lo domèni lemosin laidonc las podèm retèner coma reglas generalas especificas au parlar lemosin.

Aucel → Auseu (vocalisacion)

caval → chavau (vocalisacion)

capel → chapeu vocalizacion

voldriá → vòudria

dormir → durmir

gal → jau

pel → piau

L'aferèsi dau A. abelha → 'belha, acabat → chabat.

La prumièra persona dau singular a l'indicatiu present e au subjunctiu imperfach se chaba per un E : exemple aime beve minje chante parle e durme.

D'autres diferéncias se tròban nonmàs dins lo biais de prononciar

Tombada dau S dau plurau emb lo a que deven mai long au feminin plurau.

Tombada de las consonantas finalas

lo v se prononcia [v]

Lo pan == [lopɑ]

lo vin == [lovj]

La nuech == [lɔne]

Lo chat == [losa]

lo sac == [loʃa]

las estelas == [lazɛjtelas]

lo vent == [loven]

lo pair == [lopai]

tradicion == [trɔdiʃi]

boirar == [boɛjra]

las filhas == [lafja]

escòla == [ɛjkɔlɔ]

los òmes == [luzomɛj]

# **C/ REVIRADA, MESA EN PLAÇA, ANALISA DE L'UTILIZACION DE LAS PALANCAS**

## **1 DESCRIPCION PRECISA DE L'ENCASTRE DE LA CLASSA E MESA EN PLAÇA DE L'ENSENHAMENT**

L'experiència de la mesa en plaça de las palancas en lemosin es estada menada coma daus calandrons de la classa de CP CE1 de la Calandreta de Limòtge dau temps de l'annada escolara 2011 2012. Dins quela escòla practicam la pedagogia activa inspirada daus principis de pedagogia Freinet e de pedagogia institucionala.

Avem menat queu talher dau temps de cors en descantonament coma una regenta diferenta de la responsabla de la classa, lo dimars de 13 oras 30 a 14 oras, puèi era seguit d'un talher de descuberta dau monde de l'espaci e dau temps. Laidonc lo temps vertadièrament consacrat a l'aprendissatge de las palancas despassava gaire las 20 minutas, perque fau tirar lo temps passat a l'acuèlh daus enfants dins la classa.

La progression prevista en debuta d'annada fuguet gaire respectada per diversas rasons de chanjaments d'emplec dau temps, surtidas, vengudas d'intervenents exteriors o enquera a l'absencia d'una regenta. Coma dins totas las escòlas avèm las previsions puèi la realitat dau terrenh. L'inconvenient d'aquel sistema es que avèm pas pogut mesurar las consequéncias de las adquisicions fachas sus la lenga parlada e escricha lo demai daus temps. L'autra inconvenient es que lo chanjament de regenta per quel aprendissatge a balhat una mesura un pauc artificiala a queu moment un pauc destachat dau demai de la vita de la classa.

Perqué e coma l'ideia d'organizar queu trabalh es nascuda?

En debuta d'annada en equipa de regenta s'avisaran en trabalhar que per quauques detalls, avián daus biais de dire e d'escriure diferents. Nos es semblat que lo biais de dire se devián pas gaire corregir, (vist que dins l'equipa doas regentas son de locutriças naturalas) e que quò representava puslèu una riquesa. Laidonc lo long de l'annada avèm botat de relèu lo costat positiu d'aquelas diferéncias, mai que mai perque aquò esvelha chas los calandrons de las questions que nos permeten d'explicar lo fenomèn d'intercompreneson expausat en introduccion.

D'un autre costat avèm relevat maitot de las diferéncias dins lo biais d'escriure que nos geinan mai e subretot au nivèu de l'accentuacion. Laidonc avèm decidat que queu trabalh sus la revirada de las palancas se podriá acompanhar d'un relevat de las diferéncias sus los accents e qu'essaiarem d'armonizar nòstra practica. Lo project era de sosmetre puèi los documents a d'autres utilizators de la lenga per validacion. Mas queu trabalh prendrà de temps vist que en lemosin lo subject es pas simple. Quitament entre los autors contemporanèus actuaus, la codificacion de l'escritura es pas omogenèia. Sem conscientas que queu trabalh es un gròs trabalh que necessitará maitot de las enquestas e daus enregistraments de locutors naturaus de tot lo parçan. Enfin faudriá far un relevat menimós dins la literatura chas daus autors coma Marcela Delpastre, Micheu Chapduèlh, Jean Ganhaire entre autres.

Laidonc liurem aquí la debuta d'un trabalh de rechercha sus una prumièra experiança que faudrà aprigondir. Sem conscients d'èsser a la debuta dau trabalh.

En classa començan l'estudi precisa de la lenga tre la GS. Utilizam l'A.P.I. mai que mai en GS / CP per simbolizar los sons de las letras e los mainatges se l'apoderan lèu. Emb los calandrons en GS podèm parlar de la musica d'una letra. Las letras «chantan» de mai d'un biais! Los calandrons son capable de destriar los diferents biais de chantar d'una mesma letra. ( Qu'es pas tròp dins lo lengatge daus linguistas mas 'quò parla aus dròlles.)

De la part dau regent avant de botar en plaça las palancas, una pensadissa linguistica de la lenga en amont es necessari. Fau trobar los mots dins las doas lengas chausidas qu'an la quita raïç etimologica. Quante una regla sembla apareisser, per passar d'una lenga a l'autra, fau verificar qu'aquò se passa dins tots los cas. Pòt foncionar emb las reglas escrichas per exemple per en gascon una majoritat de F en debuta de mot passan a H. Mas fau tanben s'interessar a la realitat de l'emplec a l'orau. En seguida lo regent pòt eissaiar de se botar dins la situacion de l'enfant, per trobar çò que pòt èsser complicar. Fau avalorar en preparar lo trabalh çò que l'enfant sirá capable de trobar tot solet e los punts onte aurá mestier d'ajuda. En seguida dins la practica fau crear una situacion d'entre ajuda entre los mainatges entau l'un pòt aprene a l'autre.

Las palancas permeten de melhorar las errors daus calandrons en ortografia que poden nàisser de las interferéncias naturalas entre las doas lengas (cf. enregistrament en anexa las interferéncias chas un locutor naturau qu'a après lo francés a l'escòla).

### **Prumier trabalh menats e presentacion dau grope d'enfants :**

Lo prumier trabalh que nos es semblat necessari de far per botar en plaça las palancas era de preparar una progression dins lo trabalh per l'annada. La chausida fuguet de preveire quauqua ren d'un brin diferent de la progression prepausada a la debuta dau fichiers per doas rasons.

La prumièra rason perque las fichas seguentas daus fichiers son pas adaptadas au parlar lemosin podèm pas observar los quites fenomèn linguistic en lemosin. Laidonc avèm fach una prumièra lectura dins lo prepaus de far un relevat de totas las diferéncias. Veiquí la tièra de tot çò que fonciona per lo lengadocian mas pas per lo lemosin:

Las fichas 5, lo -gue en fr pòt far ga (o ja segon los càs en lemosin).

Las fichas 6 - eau en fr pòt far -eu en lemosin e non -el coma en lengadocian.

Las fichas 7 idem - aux en fr pòt far -au e non -al coma en lengadocian.

Las fichas 13 -eau en fr pòt far -eu en lemosin e non -el coma en lengadocian. l

Las fichas 14 realizacion de la letra v en [b] en lemosin quò fonciona pas parier dins tot lo cas prepausats sus la ficha.

Laidonc lo fichier se podiá pas utilizar tau coma era en classa, una revirada de la quasi totalitat de las fichas era d'envisatjar.

La segonda rason es que vist lo pauc de temps disponible dins l'emplec dau temps de la classa de CE1 per queu trabalh qu'es a dire 30 minutas (mas fau tirar lo temps mesa en plaça) far la totalitat dau fichier dins l'annada nos semblava una tòca tròp ambiciosa. 3 fichas per chade punt de lenga nos semblava pas realizable. Laidonc per chade punt chausir era previst de tornar far l'integralitat de las fichas. Fin finala far passar d'avaloracion sistematica a la fin de chada punt de lenga nos semblava tròp ambiciós. avèm chausir de preveire una avaloracion per periòde.

Lo grop se compausava d'un biais seguent: Elliot Valentin Théo que son en classa immersiva dempuèi la mairala. Angélie que faguet sa dintrada en debuta d'annada. Itia a integrat la classa a la dintrada de nadau e utilise coma ela las palancas en sosten. Trabalhen mièja ora per setmana lo dimars en tota debuta d'aprèp miegjorn.

## 2 METODA UTILIZADA

### a) un exemple de progression

#### Progression palancas CE1

Data		Data	
13 09/11	Ette eta	17/01/11	Teur tor
20/09/11	Ette eta	24/01/11	aferèsi dau a
27/09/11	Ique Ica	31/01/11	leux iós
05/10/11	Tion cion	07/02/11	Avaloracio n
11/10/11	Avaloraci on	14/02/11	Ête esta
18/10/11	Tion cion	13/03/11	É at
08/11/11	Ou : o	20/03	É ada
15/11/11	Ou : o	27/03/11	É ée at ada
22/11/11	igue Iga	03/04/11	An ain
29/11/11	St est	10/04/11	avaloracion
06/12/11	avaloraci on	15/05/11	Eau : eu
13/12/11	gn :nh	22/05/11	Aux aus
03/01/12	Ille lh	29/05/11	

10/01/11

Ph f

05/06/11

avaloracion

### **b/ analisi aprèp utilizacion en classa**

Veiquí lo prumier document fabricat que correspond pas a lo prepausat dins lo fichier de las palancas, que nos semblava tròp ambiciós per una prumièra utilizacion coma un grope de calandrons de CE1 qu'avián nonmàs una mièja ora per setmana.

Dins la realitat de la vita de la classa mai d'una sesilha fugueren anuladas per de rasons diversas: Una sesilha mancada impausava lo còp venent de tornar sus la quita nocion, preniam dau retard sus la progression.

Avèm creadas las fichas a flor e a mesura de las sesilhas. Vos presentam aquí las qu'avèm creadas, mas per las nocions onte i aviá gaire de modificacion a rapòrt de las prepausadas sus lo fichier, avèm directament utilizadas las dau fichier. Per exemple per la palanca -tion en fr e -cion en òc avèm trabalhat coma las fichas 3A e 3C dau fichier.

Fin finala las situacions climaticas e un arrest malàudia d'una de las regentas de l'escòla impauseran de las modificacions d'emplec dau temps.

En fin d'annada avèm pas vist l'aferès dau a.

## c/ ficha menaira utilizada per la mesa en plaça de las palancas

<b>Matièra :</b> Palancas	<b>Data e oraris:</b> dimars de 13H30 14H00	<b>cicle :</b> 2	<b>niveu:</b> CE1
<b>Materiau :</b> per los calandrons: <b>gredons de papièr, goma, ficha de trabalh, 2 gredons de colors diferentas</b> per la regenta : <b>tablèu greda (mai d'una color)</b>		<b>Luòc:</b> classa	<b>Trabalh de grope e individuau</b>
<b>Objectius principaus:</b> Establir de relacion entre lo francés e l'occitan. Trobar dau biais de far de las passerelas entre l'escritura, la lectura, la prononciacion dau francés e la de l'occitan.			
<b>Competéncias especificas a la sesilha:</b> ML1 S'exprimar a l'orau dins un vocabulari apropiat e precís; ML2 Legir sol, a nauta votz un tèxte emb daus mots coneguts o inconeguts; ML4 Legir sol e comprene un enonciat, una consigna simpla; SC5 Participar en classa a un eschanja verbau tot en respectar las reglas de comunicacion ; AI1 Escotar per comprene, interrojar, tornar dire, realizar un trabalh o una activitat ; AI2 Eschanjar, questionar, justificar un punt de vista ;			
<b>Debanament de la sesilha</b> <b>E question que pausarai:</b> Sarratz las taulas trapatz nonmàs la goma lo gredon de papièr reactivacion de la sesilha passada : <b>10MN Qui pòt me dire çò qu'avèm descubert ensem lo còp passat?</b> balhe la paraula a tots los que lèvan lo det <b>Uèi anem cherchar una novela palanca. Qui pòt me dire en francés dau mot que se chaben per las sillabas – ette?</b> Los escrive au tablèu en blu (la color per escriure lo francés) los que vòlen poden venir escriure un mot. Enròde de roge las letras - ette <b>Coma quò se ditz en occitan ?</b> Balhe la paraula a los que lèvan lo det. Escrivèm (io o un dròlle) en fàcia dau mot en fr. mas emb la greda blancha ( la color per escriure en occitan) enrodem en roge las letras -eta. Un còp qu'avèm au mens tres mots dins chada lenga demande aus calandrons: <b>Que remarcatz? Coma fasèm per passar dau francés a l'occitan o l'inversa?</b> <b>10MN</b> Balhe las fichas de trabalh au calandron qu'a lo mestier de far la distribucion. Demande de coloridar los mots en òc en roge e los en francés en blu dins lo modèle. Puèi emplenan lo passatge « troba lo passatge entre» Fau lo torn de chadun per ajudar los que		<b>Çò que fan los dròlles</b> <b>Disen çò que se sovenen de la sesilha passada.</b> <b>Prepausan daus mots en -ette poden venir l'escriure au tablèu lo demai dau grope valida oralament.</b> <b>Cherchan de mots los prepausan los escrivan.</b> <b>Prepausan de « reglas » quante un mot en òc ....en fr .....</b> <b>Lo dròlle qu'a lo mestier de distribuir las fichas lo fai.</b>	

<p>n'an de besunh. Demande puèi d'eissaiar de far l'exercici tot solet.</p> <p>10MN</p> <p>Mesa en comun : tots ensems, chadun son torn disèm çò qu'avèm trobat coma responsas. Escribe las bonas responsas au tableu. Si avèm pron de temps los calandrons lo venen far.</p> <p>Quante aurtz chabat pensatz de sarrar vòstras fuèlhas dins la chamisa de las palancas.</p>	<p><b>Coloridan los mots.</b></p> <p><b>Chadun eissaia d'emplenar la ficha tot solet au gredon de papièr.</b></p> <p><b>Chadun parla a son torn e deu corregir son trabalh</b></p>
<p><b>OBSERVACION BILANÇ</b></p>	

### **d/ analisi aprèp utilizacion en classa**

La ficha menaira de sesilha que presentam aquí es la mai abotida. L'avèm completada e adaptada tot lo long de l'annada chade còp que lo biais de far se modificava. avèm chausit de pas totas las presentar. Se pòt utilizar acompanhada de las darrièras fichas de trabalh presentada au chapitre C 2/ a la pagina 27 . La partida observacion bilanç es pas emplenada perque es facha per èsser utilizada en classa directament a la fin d'una sesilha per notar X OY a pas compres o era absent...ETC



e/ exemple de las fichas utilizadas en classa modèle 1

Plancha 1

Espia plan ben: las planchas entre occitan e francés

La'lumeta ⇔ *l'allumette*

La carculeta ⇔ *la calculette*

La tableta ⇔ *la tablette*

La plancha que permet de passar de l'occitan au francés es:



*Lo mot que se 'chaba per lo sufixe - ETA en occitan, s'escriu ETTE en francés.*

## Plancha 3

Espia plan ben: las planchas entre occitan e francés

La musica ⇔ *la musique*

La gimnastica ⇔ *la gymnastique*

La critica ⇔ *la critique*

La plancha que permet de passar de l'occitan au francés es:



*Lo mot que se 'chaba per - ICA en occitan s'escriu - IQUE en francés.*

## **f / analisi aprèp utilizacion en classa**

Veiquí los prumiers documents utilisats en classa. Lèu vesèm que quilhs documents son pas adaptats: son tròp colorats los calandrons an ren a escriure. Son pas interessats per la ficha. Manca una partida d'aplicacion de la regla balhada qu'es a dire una partida exercici de completar.

En las utilizar constatam que vòu mielh ajudar los enfants a trapar la regla tot solet, puslèu que de la balha dirèctament.

Lo titre de plancha qu'es la revirada de palanca en lemosin conven pas perque l'abituda d'utilizar lo mot palanca torna dau temps de la sesilha. En bilanç de sesilha avèm chausit d'utilizar nonmàs lo mot palanca. Chausissem maitot de pas utilizar las 5 autras fichas identicas qu'aviàm preparadas a l'avança e de crear un utis noveu.

## g/ exemple de las fichas utilizadas en classa modèl 2

PALANCAS 2C

TOLOSA



TOULOUSE

Completa en occitan la revirada de las frasas seguentas:

1° Aujourd'hui, il fera beau temps toute la journée

**Uèi farà brave temps t....ta la j....rnada.**

2° On a toujours besoin d'un tout petit brouillon

avèm t...tj....rn bes.....nh d'un br....lh.....n petit.....n.

3° Achète moi deux bouteilles de lait, une ampoule et de la poudre pour nettoyer le four.

**'Chata me d....as b.....telhas de lach, una amp.....la e de la p....dra per netiar l... f....rn.**

4° Tu peux toujours courir.

**Pòdes t...tj....rn correr.**

5° Tout autour de mon jardin, les fourmis font une route.

**T...t a l'ent....rn de m....n vargier, las fermijas fan una r....ta.**



## **h / analisi aprèp utilizacion en classa**

Las frapas son tròp lonjas. Los calandrons an pas pron de plaça per escriure. An pas pron cherchat los passatges d'una lenga a l'autra. podèm pas escriure quala es la palanca. Las diferéncias entre las frapas en francés e las en occitan son pas pron clar. Queste còp los calandrons an cherchat mas qu'era tròp complicat per ilhs se son sentits botats en dificultats. Devèm tornar sus la quita nocion a la sesilha d'aprèp.

**CE1**

# **Las palancas**

Revira en francès

1. Tot vai ben ⇔ \_\_\_\_\_ va bien!
2. **Totjorn** ⇔ t\_\_\_\_\_s
3. la borsa ⇔ \_\_\_\_\_
4. un ors  
⇔ \_\_\_\_\_
5. trobar ⇔ \_\_\_\_\_v\_\_\_\_\_
6. la rota  
⇔ \_\_\_\_\_
7. **Lo cangoró** ⇔ \_\_\_\_\_k\_\_\_\_\_

Revira en occitan

1. **Tout va bien** \_\_\_\_\_
2. **toujours** \_\_\_\_\_
3. **le four** \_\_\_\_\_ lo \_\_\_\_\_ n
4. **le jour** \_\_\_\_\_ lo \_\_\_\_\_ n
5. **trouver** \_\_\_\_\_ b \_\_\_\_\_
6. **la route** \_\_\_\_\_
7. **une tour rouge** \_\_\_\_\_ rre r ja.





## **j/ analisi aprèp utilizacion en classa:**

Queste còp la ficha conven mièlh. Fau botar un espaci mai grand entre chada linha mas los calandrons an mièlh capitat. Manca enquera un endrech per notar la palanca mai clarament. Decidem de tornar prene tot çò qu'avèm desjà vist per consolidar las nocions e de fabricar un autre utis. Sirem tardier dins la progression mas las nocions son pas acquesidas fau las tornar prene.

**k/ exemple de las fichas utilizadas en classa modèle 4**

Las palancas FICHA 1 A

**La "lumeta < > l'allumette**

**Visa ben**

Una maqueta < > *une maquette*

La carculeta < > *La calculette*

**TROBA LO PASSATGE ENTRE OCCITAN E FRANCÉS**

<b>Occitan</b> -----	>>>>>>	<b>Francés</b> -----
-------------------------	--------	-------------------------

Revira en francés

- 1) La chambreta >>.....
- 2) La servieta >>.....
- 3) La forcheta >>.....
- 4) La paleta >>.....
- 5) La barreta >>.....
- 6) La coeta >>.....
- 7) Las lunetas >>.....

Revira en Occitan :

- 1) *La chemisette* >>.....
- 2) *La cassette* >>.....
- 3) *la paillette* >>.....
- 4) *la boulette* >>.....
- 5) *La trottinette*>>.....
- 6) *La raquette* >>.....
- 7) *La branchette*>>.....

## Las palancas FICHA 3 A


### Operacion < > Opération

#### Visa ben

*la récréation* < > la recreacion

*l'opération* < > l'operacion

#### TROBA LO PASSATGE ENTRE OCCITAN E FRANCES

<b>Occitan</b> ----- ---		<b>Francès</b> ----- T I O N-----
--------------------------------	--	---

#### Revira en occitan

- 1) La récréation >>.....
- 2) Une opération >>.....
- 3) Une fonction >>.....
- 4) Un patient >>.....
- 5) Le quotient>>.....
- 6) Un voyage spatial >> un viatge espa.....
- 7) La multiplication >>.....

#### 3 B Completa emb « o » o « cion »:

- 1) Sabe far las addi.....s e las multiplica.....s.
- 2) La recrea..... comença a dietz oras e demiá.
- 3) Panoramix prepara una po..... magica.
- 4) Ai chabat totas las opera.....s!
- 5) L'as trobada las solu.....s?
- 6) A la maison daus jòunes, i a tot plen d'anima.....s.
- 7) Chercha dins lo dic.....nari en far plan aten.....
- 8) « ! » « ? » punt d'exclama.....e punt d'interroga.....


.Las palancas FICHA 15 A

**Seriós < > sérieux**

**Visa ben**

montanhós < > *montagneux*      preciós < > *précieux*  
montanhosa < > *montagneuse*      preciosa < > *précieuse*

TROBA LO PASSATGE ENTRE OCCITAN E francés

<b>Occitan</b> -----		<b>Francès</b> -----
-------------------------	---	-------------------------

Revira en occitan

- 1) *Le temps est pluvieux.* >>.....
- 2) *Paul est amoureux de Marie.* >>.....
- 3) *Dans la marmite graisseuse la sorcière prépare un mélange farineux.*  
>>.....
- 4) *Un habit coûteux* >>.....

Revira en francés:

- 1) *curiós, curiosa*.....
- 2) *seriós,seriosa*: .....
- 3) *respectuós, respectuosa* : .....
- 4) *urós , urosa* :.....
- 5) *generós, generosa*.....
- 6) *Amorós, amorosa*.....
- 7) *farinós , farinosa*.....
- 8) *graissós , graissosa*.....

**.MESFIA TE !**

-ós au masculin coma un accent agut  
osa au feminin sens accent

## **I/ analisi aprèp utilizacion en classa:**

Fin finala avèm trapat una aisina que sembla convenir mielh aus calandrons. Gardarem lo modèle e la fòrma per las autras fichas.

Per las avaloracions per una question de temps podíam pas tornar utilizar las pròvas daus fichiers. avèm creat dau materiau noveu.

m / fichas preparadas per las avaloracions

# Las palancas avaloracion

Revira en francés

Lo forn \_\_\_\_\_  
totjorn \_\_\_\_\_  
Lo jorn \_\_\_\_\_

Revira en occitan

Toulouse \_\_\_\_\_  
pelouse \_\_\_\_\_  
poudre \_\_\_\_\_  
ampoule \_\_\_\_\_

Completa las frases

'Chata me d.....as b.....telhas de lach.  
T...t a l'ent....rn de m....n f...rn qu'es cramat.  
Tu peux t.....jours c.....rrir.  
Les f.....rmis font une r.....te.

# Las palancas avaloracion

Revira en francés

Completa en occitan la revirada de los mots següents si quó te fai besunh podes verificar dins lo diccionari:

1° *La bibliothèque* \_\_\_\_\_

2° *L'éducation physique* \_\_\_\_\_

3° *Une corde élastique* \_\_\_\_\_

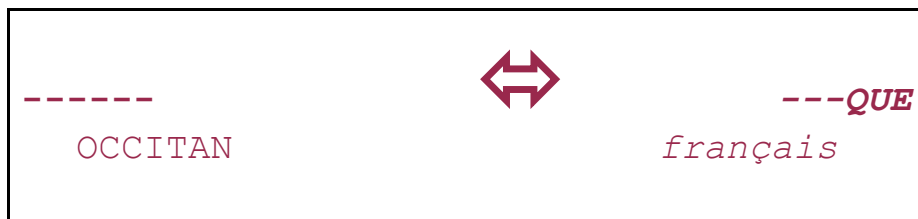
4° *la mécanique* \_\_\_\_\_

5° *une pastèque* \_\_\_\_\_

6° *les mathématiques* \_\_\_\_\_

7° *Une plaque* \_\_\_\_\_

Completa emb çò qu'as remarcat



CE1

# Las palancas avaloracion

Revira en francés

La servieta >>.....

La forcheta >>.....

La barreta >>.....

Punt d'exclamacion>>.....

Punt d'interrogacion>>.....

La solucion>>.....

Revira en Occitan

La trottinette >>.....

La raquette >>.....

La branchette >>.....

La récréation >>.....



Une opération >>.....  
Une fonction >.....

### 3/ ANALISI GENERALA APREP LO VISCUT EN CLASSA

Aprèp l'utilizacion un pauc tastissanta d'aquelas fichas qu'avèm 'pelada «utis 1», avèm lèu vist dos punts que nos son apareguts coma essenciaus. Los dròlles avián mestier de notar tot solet la palanca qu'avián descubert a l'orau. E la partida exercici d'aplicacion de la regla descuberta mancava. En seguida de las prumièras sesilhas los dròlles avián pas pron cherchat ilhs mesmes e semblavan negats.

Un autre biais de far era de trapar lèu. Laidonc las cinc autras fichas previstas son pas estadas utilizadas en classa.

Decidirem maitot de tornar prene las quitas nocions qu'aviám desjà començat de prene de retard sus la progression prevista.

Emb las escrituras au tablèu pas gaire organizadas, l'enfant pòt puèi dedusir una regla que servirà a organizar tot aquò en passar d'una realitat a l'autra. Organizar ensems çò qu'es marcat fora bora au tablèu sembla aver a ajudat los calandrons a organizar lurs idèias. Esfaçar tornar començar ensems. Benlèu los enfants an vist qu'aprenián ensems.

Coma ajudar l'enfant a bastir una simetria mentala?

S'es creada una situacion d'entre ajuda entre los mainatges entau l'un a pogut aprene a l'autre e de l'autre. Qu'es interessant de veire coma dins queu grope Angélie la filheta que mestrejaba la lectura en francés a pogut 'trapar una plaça mercès a çò que a pogut portar aus autres: dins lo grope ajudava en balhar la bona escritura en francés (exemple «la brouette en français il y a deux t). Los autres l'ajudavan per escriure los mots en occitan. Una regla s'es establida ela balhava la regla en francés çò que ajudava los amics qu'avián mai de dificultats en francés. Ela a pres la costuma de demandar de longa l'ajuda aus amics per saber coma quò s'escriviá en occitan. avèm pas agut mestier d'intervenir per balhar las responsas a las dificultats encontradas.

Tre la debuta en preparar la progression, avèm fach l'error de pas far tots los exercicis prepausats dins lo quite temps que fasián la revirada. Quò fuguet una perda de temps. Las previsionis maitot son estadas tròp ambiciosas auriam degut seleccionar mens de punt e los mai aprigondir. **Qu'es a dire** que per que la nocion siá ben aquesida sembla que las tres fichas prepausadas dins lo fichier semblan èsser indispensables.

Daus còps avèm prepausat de chausas tròp complicadas per ilhs d'autres au contrari tròp simplas. La practica recurenta a pas pogut se far tre la debuta de l'annada. avèm constatat que chade còp que una setmana passava sens far la gimnastica mentala, la sesilha d'aprèp era mai fastidiosa.

Una de las capitadas d'aquela mesa en plaça que nos encoratjarà a persègre queu trabalh es de veire lo biais qu'an agut de s'apoderar queu sistema. D'autra part l'entre ajuda foncionava plan ben quitament que sus las darrièras sesilhas las intervencions dau regent èran quasi **inutiles**.

Los calandrons an ganhat en autonomia dins lur trabalh se lo fichier èra estat completament revirat en fin d'annada la majoritat dau enfant dau grope aurián pogut l'utilizar tot solet.

Fin finala «botar los dròlles en situacion de cherchaire» es un punt que sembla essenciau mas avèm 'gut daus problèmas per botar quò en òbra subretot en debuta d'annada. Las prumièras fichas utilizadas èran pas adaptadas perque tot era escrich los dròlles avián ren a far, podián pas aver l'escasença de «se trompar» per aprene. Lo biais de presentar lo trabalh e las fichas en debuta d'annada era tròp guidada l'enfant aviá ren a escriure. Qu'es per quò qu'avèm pensat las autras fichas onte la palanca era pas escricha en entier. avèm maitot demandat a l'enfant de coloridar las doas lengas tot solet perfin de plan las destriar e quò sembla essenciau.

# CONCLUSION

## *Idèias possiblas per persègre queu trabalh:*

Seriá interessant de 'chabar questa revirada per la debuta de l'an que ven. Podriam preveire maitot de generalizar l'utilizacion d'aqueu fichier sus l'ensemble de l'escòla e veire los progrès fachs sus l'annada, mercés a son utilizacion. Faudriá visar los progrès dins lo biais d'escriure las doas lengas d'una part chas los calandrons dau cycle tres e dos mas tanben dins la lenga orala. Perque pas en realizar daus enregistrament de sesilha en classa que podrián puèi èsser analizat

Seriá interessant d'eissair d'utilizar quel utis en autonomia vertadièra en cycle tres mai que mai, en estudiar lo biais de l'espleitar qu'auràn los calandrons. D'aquí podèm dire que queu moment podriá èsser envisatjat l'an que ven coma un moment institucionau.

Avèm botat en plaça l'utilizacion dau còdi color qu'es a dire chausir d'escriure l'occitan dins una color e lo francés dins un autre. Quò se revela èsser una practica interessanta e eficaça que permès aus enfants d'aver un reperi visuau clar.

Las avaloracions a la fin de chade punt de lenga son necessaris e seriá interessant d'estudiar e de comparar lo biais d'esvoluir de mai d'un enfant.

Fin finala per completar la prumièra partida de queu trabalh seriá indispensable d'enregistrar d'autres locutors naturaus, de tot lo domeni onte lo lemosin es emplejat, per fin de far las chausidas graficas las mai pertinentes dins la revirada de las fichas. Seriam entau segur que lo biais d'escriure chausit correspondriá a l'usatge majoritari.

Podriam eissaiar maitot d'utilizar quel utis dins daus cors per adultes o per daus collegians e liceans.

Avèm aquí chausit de trabalhar l'adaptacion de quauquas diferéncias entre los parlars. Son nombrosas fan la riquesa de la lenga e sa beutat mas qu'es tanben una trapanela per los ensenhaires. Quala lenga ensenhar? Quala lenga parlar en classa? Una lenga clafida de particularisme nos sembla èsser un dangier, perque los locutors occitans de deman parlaràn pas nonmàs la lenga dins una quita region mas sus tot lo terraire onte l'occitan se parla. La realitat de la practica de la lenga uèi es desjà quela 'quí.

Dins l'enregistrament en anexa vesèm ben que las doas interlocutriças se comprenen maugrat de las diferéncias de parlars. Mas quò las empaicha pas de comunicar. Mas fau trobar lo juste mitan entre tròp e pas pron d'especificitats localas per pas fabricar maitot una lenga tròp artificiala que los reires comprendrián pas. Mas podèm pas maitot fabricar una lenga desprovesida de sas raïç...

Pensam que per los dròlles lo mai important es la nocion d'intercompreneson entre tots. Qu'es çò que fa l'unitat de la lenga d'òc: vist que nos comprenem maugrat de las pitats diferéncias de parlars, quò vòu ben dire que parlam tot occitan! Se nos escotam emb lo cur nos comprenèm ben mielh enquera. Pensam qu'es mielh de cultivar los punts comuns puslèu que tròp de diferéncias sens per autan pèdre son caractèri pròpre.

L'occitan es una lenga qu'esvoluís, coma totas las lengas que viven! Per nosautres regents qu'es un pauc coma de la magia: Ensenham una lenga en evolucion perpetuala. Mas qu'es tanben una brava trapanela quala credibilitat aurem? Faudrà far fàcia aus dròlles de CM2 e aus adultes, observators, qu'an l'espiada o un ausit critiques plan desvelopats, la question recurenta es « Òc mas disèm entau e dins lo libre aquí qu'es escrich entau? »

Dins nòstre ròtle de transmetor de la lenga sembla essenciau de gardar l'umilitat de los que saben pas

tot! L'occitan es plen de suspresas escondudas e enquera mai dins la literatura. Qu'es una lenga creatritz onte podèm inventar de mot mas nos fau mèsfiar de pas tròp ne'n inventar e de plan far lo boeiradís per la potinga qu'anem far beure aus dròlles. Per aquò las palancas podèn servir de limitas.

Fin finala nos fau pensar tanben qu'ensenham aquela lenga per la far viure. Benlèu pòt nos servir d'aver en testa que la qu'ensenhan deu èsser la mai pròcha possible de la parlada dins lo ranvers onte trabalhan, en demorar dubèrt aus parlars daus autres. Nos fau trobar la justa mesura entre tròp estandardisat e pas pron. Un pítit problèma en lengadòc e gascon que son estats e que son enquera beucòp estudiats dins l'encastre universitari mas qu'es un plan brave problèma per d'autres parlars! Los dròlles deven poder emplejar la lenga en defòra de l'escòla, sens se far passat per daus « moïcans » auprep daus autres locutors naturaus sovent mai vièlhs.

Chabaraï en dire que i a enquera dau trabalh per los linguistas per arribar au quite nivèu de normalizacion dins totas las regions coma qu'es fach per lo lengadocian e quò facilitarà lo trabalh daus regents de calandreta.

# BIBLIOGRAFIA

- Ouvrage

- Didier Agar e Marisa Enjalbert :(2000) *Palancas fichier autocorrectif* edition La poesia colleccion portanèlas
- Alibert L. (1993)*Dictionnaire oc/ fr* Toulouse ré ed.IEO
- Barthe,(1993) *lexique fr/ oc*, ToulouseEd. collège d'occitanie,
- P Barrier.(1988) *Dictionnaire périgourdin/ fr*, Périgueux ed. lo Bornat
- C.Baylon e P.Fabre,(fev 97) *Initiation à la linguistique*,coll; fac, Parised. Nathan université,
- P.Bec, (1995) *la langue occitane*, col.Que sais –je, ed PUF.
- P.Bec (1983) *Manuel pratique d'occitan moderne*, Mayenne ed. Picard, coll connaissance des langues,
- A.Bianchi e A.Viaut (1995) *Fiches de grammaire d'occitan Gascon normé*,Bordeaux ed.Presse Univ
- C.Chabaneau (1876) *Grammaire Limousine*, reprints ré- éd. de celle de Paris,Marseille (1980).ed Laffitte
- Decomps D, (1979) *L'occitan Redde e ben: lo lemosin*, CIEO, amiens ed.omnivox.
- J.L.Domenge (1999) *Grammaire du provençal varois*, La Garde (83)ed. A.V.E.P.
- Daniel J.(1914) *Dictionnaire fr/ Périgoudin*, Périgueux Ed. Lo Bornat,
- J.L. Duchet, (1981) *La phonologie*,coll Que sais-je, ed.PUF, Paris
- M. Fournier,(1970) *Mon premier livre d'oc*, ed. lo Bornat,Périgueux.
- Gonfroy G.(1975) *Dictionnaire normatif Limousin / fr*, Tulle Ed.Lemouzi, n°55 bis,
- Y.Lavalade (1997) *Dictionnaire Français/Occitan*, ed. Pulim, Aubenas (troisième édition IEO lemosin 2010).
- Y.Lavalade (2003) *Dictionnaire occitan français* ed lucien Souny
- Y.Lavalade (1986) *L'accentuation occitane ( haut Limousin) La place de l'accent tonique et sa notation grafique. (Tulle) ed. La clau lemosina*
- Y.Lavalade (1987) *La conjugaison occitane (limousin)*, IEO, La clau lemosina, Limoge.
- Jean Petit (2001) *L'immersion , une révolution* ed. Jérômes DO Bentzinger Editeur Pédagoogie
- J.Rigouste, (1984) *Parli Occitan I*, Asco, E.O.E..Sarlat
- Jules Ronjat : *Dictionnaire linguistique*
- J.Rouquette, (1980) *La Littérature d'oc*, col.Que sais –je, ed PUF.
- Jean Roux et Jean Louis Lévêques (2011)*Précis de conjugaison occitane dialecte Limousin* édition Novelum IEO
- J.Roux, (1999) *vocabulari Occitan –Francès(lemosin)*n°especiau 84 bis Périgueux ed.Novelum I.E.O.
- J.Roux e P.Desrozier,( 1974) *L'ortografia occitana Lo lemosin* Nîmes CEO Univ MontpIII,.
- P.Sauzet et J. Ubaud, (1995) *Le Verbe occitan*, Cahors ed. Edisud,.
- J. Taupiac, (1984) *Normalisacion grafica e normalisacion lingüistica*, I.E.O.Montauban.
- Mem'oc* , (1993) abrégé de culture d'oc, toulouse
- M.Tintou, (1973) *Grammaire limousine* , ed. Lemouzi, Tulle n° 48 Oct,.

-Article de revista

Revista (-1982) *lo bornat*, n° 4 Oct- Nov- Dec ed. Lo Bornat Périgueux

J.Roux, (1970/71) articles *la graphie normalisée: adaptacion au Périgourdin* dins los 15 prumier n°  
de la revista de *novelum*

- Font electronica

VERNY MJ.Nom, P. (2010). : <http://www.felco.fr>

# ANEXAS

## ***ENREGISTRAMENT D'UNA LOCUTRIÇA OCCITANOFÒNA***

*Marguerita Bardet* aprenguet l'occitan coma lenga mairala. Es interessant de l'escotar per veire lo nombre e las dificultats de la locutriça d'anar contra las interferéncias.

# **SIGNIFICACION DE LAS ABREVIACIONES**

Oc = occitan

Fr = francés

PI = pedagogia institucionala

API = alfabet fonetic internacionau

FELCO = federacion

LG = lengadocian

LM = lemosin